

Mgr Ewa Zygadło-Kozaczuk
Wrocław – UM

**SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI
„BEZPIECZNA FARMAKOTERAPIA
– JEDEN PROBLEM, RÓŻNE SPOJRZENIA”**

W dniach 16-17 maja 2013 r. we Wrocławiu odbyła się konferencja zatytułowana „*Bezpieczna farmakoterapia – jeden problem, różne spojrzenia*”, której głównym organizatorem była Katedra i Zakład Farmakologii Klinicznej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, a jednym ze współorganizatorów i pomysłodawców Centrum Informacji o Leku i Biblioteka UMW. Patronat honorowy nad konferencją objął JM Rektor Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu Prof. dr hab. Marek Ziętek.

Głównym celem interdyscyplinarnego spotkania szkoleniowego z udziałem lekarzy, farmaceutów, pielęgniarek i diagnostów laboratoryjnych oraz studentów uniwersytetów medycznych było przyjrzenie się z różnych perspektyw zagadnieniu bezpiecznej farmakoterapii.

Uczestnicy, pierwszego dnia konferencji, mieli możliwość wysłuchania wykładów wielu znakomitych specjalistów: klinicystów, wykładowców akademickich oraz badaczy z ośrodków naukowych z Wrocławia, Poznania i Gdańska. Na konferencji prezentowane były m.in. takie zagadnienia jak: nowe przepisy dotyczące pharmacovigilance, wiarygodność badań klinicznych, wpływ technologii postaci leku na stosowanie produktów leczniczych, ordynowanie leków wśród populacji wrażliwych, odpowiedzialność lekarzy i farmaceutów za udzielanie informacji na temat leków oraz rola farmaceuty klinicznego i źródła informacji o lekach wykorzystywane w codziennej pracy lekarzy i farmaceutów.

Szczególne zainteresowanie na konferencji wzbudził wykład gościa specjalnego, którym był dr Michel Le Duff – farmaceuta kliniczny z Regionalnego Ośrodka Informacji o Leku przy Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Rennes we Francji. Mówił on o roli ośrodków informacji o leku w zakresie poprawy bezpieczeństwa farmakoterapii oraz o aspektach klinicznych takiej działalności. Podkreślał także w swoim wystąpieniu wagę źródeł informacji o lekach i terapiach, z których należy korzystać aby odpowiedzi na zadane pytania kliniczne były zawsze wiarygodne, obiektywne i łatwe do zastosowania w praktyce. Przedłużeniem konferencji było zorganizowanie drugiego

dnia warsztatów z informacji o leku. Idea takich warsztatów zrodziła się kilka miesięcy wcześniej, dzięki współpracy Katedry i Zakładu Farmakologii Klinicznej z Centrum Informacji o Leku i Szpitalem Klinicznym w Rennes oraz Biblioteką UMW. Głównym celem jaki przyświecał organizatorom tego przedsięwzięcia było powiązanie wiedzy teoretycznej z praktyką kliniczną i przeprowadzenie zajęć metodą studium przypadku. Warto podkreślić, że były to pierwsze tego typu zajęcia na wrocławskiej uczelni, na których farmaceuci, lekarze oraz studenci medycyny i farmacji pracowali razem nad rozwiązywaniem prawdziwych przypadków klinicznych dotyczących farmakoterapii.

Warsztaty zatytułowane *„Między nauką i praktyką. Jak odpowiadać na pytania dotyczące leków? Gdzie szukać wiarygodnych informacji? Rozwiązywanie wybranych przypadków z pediatrii, interny, geriatryi”*, prowadzone przez dr Michel’a Le Duff oraz autorkę niniejszego sprawozdania, okazały się bardzo pouczającym doświadczeniem. Uczestnicy warsztatów mieli bowiem okazję pracować w interdyscyplinarnych grupach i doświadczać jak ważnym aspektem w rozwiązywaniu przypadków z zakresu farmakoterapii jest zadawanie właściwych pytań i dobre zrozumienie problemu klinicznego. Dopiero bowiem po osiągnięciu tego etapu można poszukiwać właściwego rozwiązania, posilkując się przy tym odpowiednio wybranymi źródłami informacji.

Zajęcia z informacji o leku cieszyły się dużym zainteresowaniem, a potrzeba kontynuowania praktycznych szkoleń z farmakoterapii oraz umiejętności przeszukiwania źródeł została wyrażona w ankiecie podsumowującej zajęcia. Uczestnicy bardzo wysoko ocenili m.in. prowadzenie warsztatów oraz ich tłumaczenie na język polski, a także kompetencje prowadzących w odniesieniu do omawianych przypadków i powiązanie szkolenia z praktyką zawodową. Uwagi, jakie część uczestników zawarła dodatkowo w ankiecie, obejmowały zwiększenie omawianej liczby przypadków oraz czasu trwania szkolenia. Bardzo dobra ocena warsztatów wiązała się także z podkreśleniem przez uczestników faktu, że zajmowali się rozwiązywaniem, nie wymyślonych, ale realnych przypadków klinicznych. Dobrym doświadczeniem okazała się także możliwość skorzystania na miejscu z książek i baz danych oferowanych przez Bibliotekę oraz pokazanie jak bardzo istotne w codziennej pracy klinicysty są umiejętności korzystania z odpowiednio wyselekcjonowanych źródeł informacji.

Konferencja *„Bezpieczna farmakoterapia – jeden problem, różne spojrzenia”* była już drugą interdyscyplinarną konferencją organizowaną przez Katedrę i Zakład Farmakologii Klinicznej UM we Wrocławiu, którą kieruje prof. dr hab. Anna Wiela-Hojńska. Pierwsza tego typu konferencja poświęcona antybiotykoterapii i leczeniu bólu miała miejsce w zeszłym roku i cieszyła się, tak jak i tegoroczna, dużym zainteresowaniem. Mamy nadzieję, że kolejne tego typu spotkania przyniosą następne dobre doświadczenia we współpracy lekarsko-farmaceutycznej i będą owocowały wspólnymi szkoleniami dla studentów medycyny i farmacji.

Interdyscyplinarne spotkania są bardzo ważną platformą wymiany doświadczeń pomiędzy różnymi środowiskami i pozwalają na aktywne włączenie się w tworzenie pro-

gramu szkoleniowego różnych jednostek dydaktyczno-naukowych, które na co dzień nie zawsze mają czas aby ze sobą współpracować. Rola bibliotek w tego typu przedsięwzięciach jest też bardzo ważna ponieważ pozwala na praktyczne pokazanie lekarzom i farmaceutom różnych aspektów wykorzystania baz danych w ich codziennej pracy.

Organizatorzy

Katedra Farmakologii Klinicznej
Katedra Technologii Postaci Leku

II Interdyscyplinarna Konferencja
lekarzy, farmaceutów, diagnostów laboratoryjnych, pielęgniarek,
studentów medycyny, farmacji, analityki medycznej, pielęgniarstwa

**„Bezpieczeństwo farmakoterapii –
jeden problem, różne spojrzenia”**

Wrocław, 16 – 17 maja 2013

Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medycznej
Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu
ul. Borowska 211, 50-556 Wrocław

Patronat Honorowy:

JM Rektor Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu Prof. dr hab. Marek Ziętek
Prezes Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych Dr Elżbieta Puacz

Zapraszamy Państwa do udziału w Konferencji Naukowej organizowanej przez Katedrę i Zakład Farmakologii Klinicznej, Katedrę i Zakład Technologii Postaci Leku Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Komisję Farmakologii i Farmacji Klinicznej oraz Terapii Polskiej Akademii Nauk, Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne, a także Centrum Informacji o Leku, Studenckie Koła Naukowe przy Katedrze i Zakładzie Farmakologii Klinicznej oraz Katedrze i Zakładzie Technologii Postaci Leku UM we Wrocławiu, Bibliotekę Główną UM we Wrocławiu, Ogólnopolską Sekcję Naukową Informacji o Leku Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, Towarzystwo Terapii Monitorowanej, Zakład Farmacji Przemysłowej UM we Wrocławiu, Młodą Farmację.

- Wykłady w ramach konferencji prowadzą wybitni specjaliści.
- Udział w konferencji będzie premiowany **punktami edukacyjnymi**: farmaceuci – 2 pkt, lekarze – 6 pkt., diagnosty laboratoryjni – 8 pkt.

Komitet Naukowy Konferencji

prof. dr hab. Anna Wiśniewska-Hojewska,
prof. dr hab. Janusz Piłta,
prof. dr hab. Edmund Grześkowiak,
dr hab. Mariela Broncel prof. nadzw.,
dr hab. Witold Musiał - Sekretarz

Komitet Organizacyjny Konferencji

dr Magdalena Hurkacz,
mgr Ewa Zygańko-Kozaczek,
dr Ewa Jazwińska-Tarnawska,
dr Krystyna Głowacka,
dr Dominik Marciniak,
dr Bożena Karolewicz,
mgr Dorota Kida

mgr Agnieszka Cieniwa,
mgr Anna Lignar,
dr Stanisław Han,
mgr Katarzyna Bodańska,
mgr Paweł Biernat,
członkowie SKN Farmakologii
Klinicznej, Technologii Postaci Leku

Sponsorzy

Patronat medialny

„Farmacja Polska”

Organizatorzy

Katedra Farmakologii Klinicznej
Katedra Technologii Postaci Leku

Osoby zainteresowane udziałem w Konferencji proszone są o wypełnienie formularza zgłoszeniowego (dostępnego na stronie www.kolofarmklin.am.wroc.pl).

Program szczegółowy

Dzień pierwszy

Sala Kongresowa Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej, ul. Borowska 211

8.30–9.00 Rejestracja uczestników

9.00–9.15 Otwarcie konferencji – prof. dr hab. Marek Ziętek, JM Rektor UM we Wrocławiu,
dr hab. Halina Grajeda prof. nadzw. Dziekan Wydziału Farmaceutycznego z
Oddziałem Analityki Medycznej UM we Wrocławiu

mgr Agnieszka Han, Prezes Fundacji Hasco-Lek

Wrocławskie nagrody VIII edycji Konkursu na najlepsze prace magisterskie i doktorskie

prowadzenie: dr hab. Mariela Bronceł prof. nadzw., prof. dr hab. Anna Wiela-Hojeńska, mgr Ewa Zygadło-Kozaczuk

9.15–9.45 *Bezpieczeństwo farmakoterapii, nadchodzące zmiany*

Dr Agnieszka Maciejczyk

Departament Monitorowania Niepożądanych Działań Produktów Leczniczych

Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych

9.45–10.10

Znaczenie technologii postaci leku w bezpiecznej farmakoterapii

prof. dr hab. Janusz Pluta

Katedra i Zakład Technologii Postaci Leku UM we Wrocławiu

10.10–10.35

Badania kliniczne – na co należy zwracać uwagę w publikowanych opracowaniach? Spojrzenie farmakologa klinicznego

dr Ewa Jazwińska-Tarnawska

Katedra i Zakład Farmakologii Klinicznej UM we Wrocławiu

10.35–11.00

Charakterystyka Produktu Leczniczego a farmakokinetyka leku

dr Magdalena Hurkacz

Katedra i Zakład Farmakologii Klinicznej UM we Wrocławiu

11.00–11.25

Lek widziany oczami technologa – co jest ważne dla pacjenta?

dr hab. Witold Musiał

Katedra i Zakład Technologii Postaci Leku UM we Wrocławiu

11.25–11.40

Przerwa kawowa

11.40–12.15

Rola Ośrodków Informacji o Lekach – dla kogo? po co? za ile?

Przykłady funkcjonowania ośrodków informacji o lekach na przykładzie Francji

dr Michel Le Duff

Dział Informacji o Leku Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Rennes we Francji

12.15–12.40

Stosowanie leków u dzieci na przykładzie wybranych przypadków klinicznych

dr hab. Leszek Szenborn prof. nadzw.

Organizatorzy

UNIWERSYTET MEDYCZNY
im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Katedra Farmakologii Klinicznej
Katedra Technologii Postaci Leku

Katedra i Klinika Pediatrii i Chorób Infekcyjnych UM we Wrocławiu

12.40–13.05 Stosowanie leków u osób starszych na przykładzie wybranych przypadków klinicznych
prof. dr hab. Katarzyna Wieczorowska-Tobis
Katedra Geriatrii i Gerontologii Wydziału Nauk o Zdrowiu UM w Poznaniu

13.05–13.30 Rola farmaceuty szpitalnego i klinicznego w farmakoterapii dzieci i osób starszych
dr hab. Agnieszka Boenert
Katedra i Zakład Farmacji Klinicznej i Biofarmacji UM w Poznaniu

13.30–14.00 Lunch

13.30–14.00 Sesja plakatowa

14.00–14.25 Granica odpowiedzialności lekarzy i farmaceutów w udzielaniu fachowej informacji o lekach
dr Agnieszka Zimmermann
Ogólnopolska Sekcja Prawa Farmaceutycznego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, Zakład
Zarządzania w Pielęgniarstwie Gdańskiego UM

14.25–14.50 Stosowanie suplementów diety u dzieci i osób starszych, czy i kiedy prowadzić suplementację?
mgr farm. Blanka Ulińska
Sekcja Leku Roślinnego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego

14.50–15.15 Wiodące światowe źródła informacji o lekach i terapiach na platformie OvidSP
Radosław Budzichowski
Wolters Kluwer Health Medical Research
Ovid Technologies

15.15–15.35 Potrzeby informacyjne w zakresie leków wśród lekarzy- doktorantów oraz farmaceutów - specjalistów
farmacji klinicznej i farmacji aptecznej – prezentacja wyników ankiety
mgr farm. Ewa Zygałło-Kozaczuk

Biblioteka Główna UM we Wrocławiu, Centrum Informacji o Leku

15.35–16.00 Dyskusja

Dzień drugi - warsztaty

Sala Katedry i Zakładu Farmakologii Klinicznej Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem
Analityki Medycznej, ul. Borowska 211 a

„Między nauką a praktyką. Jak odpowiadać na pytania dotyczące leków? Gdzie szukać
wiarygodnych informacji?”

Rozwiązywanie wybranych przypadków z pediatrii, interny, geriatrii

Sponsorzy

OvidSP

Patronat medialny

Organizatorzy

Katedra Farmakologii Klinicznej
Katedra Technologii Postaci Leku

Prowadzenie warsztatów: dr farm. Michel Le Duff – farmaceuta szpitalny z Ośrodka Informacji o Lekach Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Rennes i mgr farm. Ewa Zgadzilo-Kozaczuk z Biblioteki Głównej UM we Wrocławiu i Centrum Informacji o Leku

Partnerzy warsztatów: Studium Szkolenia Podyplomowego Wydziału Farmaceutycznego UM we Wrocławiu, Biblioteka Główna UM we Wrocławiu, Centrum Informacji o Leku

Koszt udziału w warsztatach: 50 zł

Udział maksymalnie 50 osób (dwie grupy po 25 osób)

9.00 – 12.15 I grupa (Geriatrya/Interna/Pediatrya) z przerwą kawową o godz. 10.30

13.15 – 16.30 II grupa (Geriatrya/Interna/Pediatrya) z przerwą kawową o godz. 15.45

Program warsztatów

Program warsztatów grupa I:

9.00 - 9.15 Prezentacja warsztatów - cel i przebieg spotkania

9.15 - 10.30 Kto jest najważniejszym źródłem informacji i dlaczego? - praca w grupach

10.45 - 12.15 Metodologia odpowiedzi na pytania - o czym powinniśmy pamiętać?

Studium przypadku - rozwiązywanie wybranych przypadków klinicznych z pediatrii, interny, geriatryi - praca w grupach.

Podsumowanie warsztatów.

Program warsztatów grupa II:

13.15 - 13.30 Prezentacja warsztatów - cel i przebieg spotkania

13.30 - 14.45 Kto jest najważniejszym źródłem informacji i dlaczego? - praca w grupach

15.00 - 16.30 Metodologia odpowiedzi na pytania - o czym powinniśmy pamiętać?

Studium przypadku - rozwiązywanie wybranych przypadków klinicznych z pediatrii, interny, geriatryi - praca w grupach.

Podsumowanie warsztatów.

Uwaga! Warsztaty będą tłumaczone symultanicznie na j. polski dlatego mogą w nich uczestniczyć także osoby, które nie posługują się biegle j. francuskim lub j. angielskim.

Organizatorzy

Katedra Farmakologii Klinicznej
Katedra Technologii Postaci Leku

Prowadzący warsztaty:

Dr n. farm Michel Le Duff jest farmaceutą klinicznym oraz założycielem i dyrektorem Regionalnego Ośrodka Informacji o Lekach przy Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Rennes we Francji. Jego aktywności w zakresie farmacji klinicznej koncentrują się głównie na takich obszarach jak ginekologia i położnictwo, geriatrya, chirurgia ortopedyczna, choroby zakaźne oraz leczenie bólu. Zajmuje się także błędami lekowymi oraz zagadnieniami związanymi z bezpieczeństwem stosowania leków.

Od ponad 30 lat prowadzi działania związane z informacją o lekach i terapiach na potrzeby praktyki klinicznej, kształci w tym zakresie studentów, lekarzy, farmaceutów, pielęgniarki oraz pacjentów. Zajmuje się też badaniami naukowymi w tym obszarze.

Jest ekspertem Francuskiej Agencji Leków, Agencji Technologii Medycznych oraz Kasy Chorych. Uczestniczy również aktywnie w licznych inicjatywach mających na celu rozwijanie niezależnej informacji o lekach tj. niezależna wizyta medyczna (academic detailing), udział w konsultacjach z zakresu wytycznych terapeutycznych, metod i źródeł informacji o lekach etc.

W latach 1992-2002 dr Michel Le Duff brał czynny udział w programach szkoleniowych dla polskich inspektorów farmaceutycznych oraz farmaceutów szpitalnych. Od 2007 roku dr Le Duff uczestniczy w rozwoju Centrum Informacji o Leku (www.leki-informacje.pl), wspierając serwis swoimi cennymi radami i doświadczeniem.

Sponsorzy

Patronat medialny

Prof. dr hab. Anna Wiela-Hojeńska

Dr Michel Le Duff,
mgr Ewa Zygadło-Kozaczuk

Dr Magdalena Hurkacz, Katedra i Zakład Farmakologii Klinicznej UM we Wrocławiu